NIEUWS

Periodieke uitgave van de Vereniging voor waterbehandeling Aqua Nederland,
Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer
Telefoon (079) 353 12 03, Telefax (079) 353 13 65, E-mail: aquaned@fme.nl,
www.aquanederland.nl

Uitgave:
september 2003

INHOUDSOPGAVE

1. AQUA NEDERLAND

2. ALGEMEEN

A.WATER

B.DIVERSEN

3. SUBSIDIES

4. BIJEENKOMSTEN/PUBLICATIES

5. BEURZEN

6. BESCHIKBAAR OP HET SECRETARIAAT

1. AQUA NEDERLAND

ELEKTRONISCHE NIEUWSBRIEF
Zoals bekend ontvangt u vanaf heden alleen nog maar een notificatie, waarin wordt gemeld dat u de nieuwsbrief kunt downloaden van de website www.aquanederland.nl (onder publicaties).

PORTUGAL-ACTIVITEIT: 3 – 7 NOVEMBER 2003
Deze activiteit bestaat uit 2 onderdelen:

- handelsmissie (verzorgd door de EVD)
- beurs ExpoAmbiente in Lissabon van 5 tot en met 7 november (in samenwerking met de Portugese KvK). De VLM (Vereniging van Leveranciers van Milieuapparatuur en –technieken) beschikt over een stand op die beurs. Indien gewenst kan het secretariaat – zij het op beperkte schaal ervoor zorgen dat ook informatiemateriaal van Aqua Nederland-leden op de stand voorhanden is. *Dit materiaal dient uiterlijk op 15 oktober a.s. op het secretariaat ingeleverd te zijn.*

BESTUUR
Het bestuur van Aqua Nederland heeft vergaderd op **4 september jl.** bij FME-CWM in Zoetermeer.

- Opnieuw is gesproken over het Aqua Nederland-beleidsplan 2003 – 2006.
- Besloten is dat in verband met het sluiten van de waterketen, ook leden zullen worden geworven onder de waterzuiveraars.
- Binnenkort zal er een korte enquête aan de leden worden rondgestuurd over de eventuele internationale activiteiten/contacten van de leden en de behoeft aan internationalisering.
- Per 4 september jl. is Henk van Dongen (Ondeo Nalco Netherlands) benoemd tot vice-voorzitter van Aqua Nederland.

De volgende bestuursvergadering vindt plaats op donderdag **13 november a.s.**, aanvang 15.00 uur, ten kantore van FME-CWM te Zoetermeer.

BIJEENKOMST AQUA NEDERLAND/KIWA NAJAAR 2003
Het bestuur is doende een gezamenlijke Aqua Nederland/Kiwa bijeenkomst te organiseren.
Doel van deze bijeenkomst: het stimuleren van innovatiegericht onderzoek.
Doelgroep: deskundigen/techneuten.
Het is de bedoeling dat deze bijeenkomst nog dit najaar plaatsvindt.

'ONDERWEG NAAR HUIS' BIJEENKOMST 23 SEPTEMBER 2003
Krohne Nederland B.V. te Dordrecht is marktleider op het gebied van flow-meters en produceert alleen al in Dordrecht ongeveer 45.000 flowmeters per jaar. Deze flowmeters worden in alle soorten en maten geleverd aan velerlei afnemers, variërend van o.a. water-leidingbedrijven, afvalwaterzuiveringen, de chemische industrie tot de voedingsmiddelenindustrie. De grootste ijkinstallatie voor debietmeters ter wereld zal worden bezichtigd.
Deze bijeenkomst werd door een 30-tal deelnemers bezocht en werd zoals te doen gebruikelijk afgesloten met een hapje en een drankje.

WATER QUALITY EUROPE 2003
De 6^{e} editie van het congres Water Quality Europe vindt plaats op woensdag **29 oktober 2003** in Figi Zeist met als titel "Industrie Water: Uitbesteden tegen (w)elke prijs?!" en heeft als thema de voors en tegens van uitbesteding van waterbehandeling in de industrie.
Aan de orde komt onder meer de keuzemogelijkheden in aanbieders en waterkwaliteiten, doelmatigheid door maatstafconcurrentie en marktwerking, prijsflexibiliteit en kostenoriëntatie. Sprekers komen van water(leiding)-bedrijven, water- en zuiveringsschappen, gemeenten, leveranciers van apparatuur en installaties en chemicaliën en de zakelijke watergebruikers uit de voeding, (petro)chemie, papier en karton, textielveredeling en metaal/ galvano.
De organisatie is in samenwerking met Aqua Nederland en VEMW (Vereniging voor Energie, Milieu en Water), wederom in handen van Aqua Business Communications.

Evenals voorgaande jaren liggen de kosten voor deelname voor Aqua Nederland-leden aanzienlijk lager dan de standaardprijs, namelijk 395,-- (excl. BTW) in plaats van 675,-- (excl. BTW) voor niet-leden. **Als u zich inschrijft vóór 1 oktober a.s., ontvangt u nog eens een extra korting van 75,--!**

*Meer informatie: over programma en publiciteitsmogelijkheden, secretariaat Water Quality Europe, tel.: 0183 – 62 00 66, e-mail: **secretariaatwqe@cantrijn.nl**, of via **www.waterqualityeurope.com***

NWP

Op 9 september jl. kwam de PMC (Product Markt Combinatie) Water en de Keten bij elkaar. Er is gesproken over de NWP-missie naar de Baltische Staten, die van 24 tot en met 29 november plaatsvindt.

Ook kan worden gemeld dat de NWP-missie naar Irak, vanwege veiligheidsredenen is uitgesteld.

Tot slot bestaat de mogelijkheid ideeën voor projecten – in de ruimste zin des woords – in het Midden-Oosten en Oost-Europa op het gebied van afvalwater, drinkwater en riolering aan te dragen. Het is de bedoeling om tot proef-projecten PMC te komen.

De eerstvolgende vergadering van PMC zal plaatsvinden op **13 november a.s.**, aanvang 10.00 uur, in Utrecht.

Mocht u ideeën hebben, dan kunt u dat doorgeven aan het secretariaat, e-mail: aquaned@fme.nl

CURSUS MANAGEMENT IN WATER EN ENERGIE

De Hogeschool Utrecht organiseert in samenwerking met RIZA (Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling) en Aqua Nederland een cursus op HBO-denk-niveau voor allen die dagelijks in de praktijk te maken hebben met water en energie, zoals plantmanagers, afde-lingshoofden, procestechnologen, utili-teitsmanagers, advies- en ingenieurs-bureaus, operators, onderhoudsmon-teurs en installateurs.

Inzicht wordt gegeven in het managen van drink- en proceswater en het zui-veren van afvalwater. Aan bod komen tal van technische- en milieuaspecten, alsmede risico's (Legionella); voorts de keuze tussen inkoop of zelf opwekken van energie en het zo kostenvriendelijk mogelijk ontwerpen, installeren en onderhouden van installaties. Uitgangs-punt is een zo efficiënt mogelijk gebruik van water en energie. Er komen totaal 14 bijeenkomsten.

Locatie: Hogeschool van Utrecht, Nijenoord 1 te Utrecht

Kosten voor deelname: 2.750,-- (excl. BTW, incl. avondmaaltijd, excl. studiemateriaal ad 250,--)

Meer informatie:

- *inhoudelijk: dhr. H. Cohen*
- *aanmelding: secretariaat PTOpleidingen, tel.: 030 – 238 88 88, e-mail: info@ptgroep.nl*
- *via www.ptopleidingen.nl/installatie techniek*

De laatste berichten zijn dat deze cursus binnenkort van start gaat. Als u zich nog wilt aanmelden, doet u dat dan snel!!

AQUATECH 2 – 4 OKTOBER 2004

Aqua Nederland heeft zich gezamenlijk met VLM ingeschreven voor een stand van 28 m² voor de Aquatech, welke plaatsvindt op 2 tot en met 4 oktober 2004 in de RAI te Amsterdam.

LEDENNIEUWS

Nieuwe leden

Onlangs heeft Aqua Nederland twee nieuwe leden mogen verwelkomen, te weten:

- Ecolab B.V. te Nieuwegein. Ecolab is producent en wereldwijd marktleider van reinigers en desinfectantia. De activiteiten van de Water & Membrane Care groep zijn in de Bene-lux ondergebracht bij de (sub)divisie Pharmacos. Laatstgenoemde is gespecialiseerd in het reinigen en desinfecteren van industriële processen in de farmaceutische, biotechnolo-gische en (fijn)-chemische industrie.

  De Water & Membrane Care groep levert producten en diensten voor het reinigen, conditioneren en optimaliseren van de werking van membraan-

installaties in (proces)water en afvalwater toepassingen.
Meer informatie: zie www.ecolab.com

- Van Wijk & Boerma-Verder te Groningen.
  Van Wijk & Boerma-Verder is, als onderdeel van de Verder Groep, een vooraanstaande, in Nederland opererende, klantgerichte, innovatieve en kostenefficiënte pompenleverancier en dienstverlener die haar klanten pompen, vacuüm- en luchtapparatuur, turn-key projecten en diensten aanbiedt in markten waar Van Wijk & Boerma - Verder waarde kan creëren.
  De kernactiviteiten zijn de leverantie van een breed inzetbare range pompen en vacuüm- en luchtapparatuur van vooraanstaande producenten, het ontwikkelen en leveren van turn-key projecten op het gebied van pomp-, vacuüm- en luchttechnologie en het leveren van service, onderhoud en reparatie aan zakelijke relaties in de markten chemie, food, machinebouw, energie, milieu en water.
  Meer informatie: zie www.wijkboerma.nl

VERBAND TUSSEN CHLOORAMINE EN ASTMA VERHOOGT DE INTERESSE IN DE UV-TECHNOLOGIE

Persinformatie van Berson, juli 2003

Naar aanleiding van de recente wetenschappelijke studie, waarbij het verband tussen de bijproducten van het chloren van zwembadwater en astma bij kinderen is aangegeven, heeft Berson UV-techniek een verhoogde interesse geconstateerd voor haar bersonInLine® chlooramine-reductie ultraviolet (UV) systemen. De bersonInLine® UV-systemen hebben bewezen de bijproducten van het chloren, zoals chlooramine, tot een zeer laag niveau terug te brengen.

De onderzoekers van de Katholieke Universiteit van Leuven in België toon-den het verband tussen verschijnselen van astma bij kinderen en het bezoek aan zwembaden, waar volgens de regelgeving gechloord moet worden. In sommige gevallen was de schade aan de longen overeenkomstig met die van zware rokers. Zelfs voor personeel in de zwembaden lijkt er een verhoogd gezondheidsrisico te bestaan.

Het gezondheidsrisico wordt veroor-zaakt, volgens de onderzoekers, door o.a. chlooraminen – in het bijzonder trichlooramine (NCl_3) – die gevormd wordt in het zwembadwater door een reactie tussen vrij chloor en zweet of urine van zwemmers. Trichlooramine ontwijkt zeer eenvoudig uit het zwembadwater in de lucht en, zoals mono- en dichlooramine, is bijzonder irritant voor de slijmvliezen in ogen en neus. Chlooraminen zijn de oorzaak van de zgn. “zwembadlucht”.

In de studie adviseren de auteurs de hoeveelheid chlooraminen in de lucht te verminderen. Methoden die daarbij worden aangegeven, zijn: betere ventilatie, meer hygiëne door de zwemmers zelf en behandeling van het zwembadwater.

Een bewezen en zeer simpele methode om chlooraminen te verminderen in het zwembadwater, en dus in de lucht, is het gebruik van polychromatisch (meer-dere golflengten) UV-licht. bersonInLine® UV-systemen blijken bewezen effectief in het afbreken van chlooraminen in zwembadwater. Het resultaat van deze simpele en milieuvriendelijke methode is een aantoonbaar lager gehalte aan chlooramine in het zwembadwater en een waarneembaar prettigere lucht in het zwembad. Bij gebruik van bersonInLine®, zoals reeds in honderden zwembaden, de eerste constatering van het personeel dat de “zwembadlucht” verdwenen is, ondanks het feit dat er wel volgens wettelijke norm gechloreerd wordt.

Een prettige bijkomstigheid van het gebruik van bersonInLine® UV-systemen voor reductie van chlooraminen is de inactivatie van micro-organismen en in het bijzonder de chloorresistente bac-teriën protozoën en virussen. Dit heeft tot gevolg dat zwembaden de hoeveel-heid vrij chloor kunnen reduceren waar-door de vorming van andere bijproduc-ten, zoals trihalomethanen, ook worden gereduceerd.

De bersonInLine® UV-systemen zijn effectief door het gebruik van de unieke bersonMultiWave® UV-lampen. Deze lampen zenden polychromatisch licht uit in het gehele UV-gebied waardoor zowel mono-, di- als trichlooramine fotolytisch worden afgebroken en micro-organismen permanent worden geïnactiveerd Het verschil met monochromatische lagedruk (LP) UV-lampen is dat deze alleen

enigszins monochloramine afbreken, waarbij de meest irriterende en schadelijke trichlooramine niet worden afgebroken en dus actief blijven.

Een belangrijk voordeel van de bersonMultiWave® lampen is de compactheid waardoor de lampen loodrecht op de stromingsrichting kunnen worden geplaatst. Hierdoor worden de af te breken chlooraminen alsook micro-organismen gedwongen zich door het hoge UV-intensiteitsgebied te verplaat-sen en worden automatisch afgebroken of gedood.

Door de 'in-line' constructie van bersonInLine® kunnen de UV-systemen simpel in de volle (100%) flow in een verticale of horizontale leiding worden ingebouwd. Het drukverlies over de UV-installatie alsook de omringende lei-dingen is minimaal. Dit in tegenstelling tot conventionele UV-systemen, waarbij het drukverlies vele malen hoger is dan bij bersonInLine®.

Het Belgische onderzoek werd verrassenderwijs ondersteund door Australisch zwemkampioen Ian Thorpe. Thorpe, die drie gouden medailles tijdens de Olympische Spelen in Sydney won, is ervan overtuigd dat langdurig en veel-vuldig verblijf in een gechloreerd zwem-bad negatieve effecten heeft op de gezondheid. Zelf heeft hij menige wedstrijd voorbij moeten laten gaan, doordat hij wegens ziekte moest afzeggen. Hij meent dat het verblijf in gechloreerd zwembadwater daarvoor de reden is.
Meer informatie: Ben F. Kalisvaart, Berson UV-techniek (Nuenen), Tel.: 040 - 290 7777, Fax: 040 - 283 5755, e-mail: ben.kalisvaart@bersonuv.com, website: www.bersonuv.com

VLAANDEREN NEEMT EERSTE COMMUNALE MBR IN GEBRUIK

België is Nederland te snel af. In juni nam rwzi Schilde bij Antwerpen een membraanbioreactor (MBR) in gebruik voor het zuiveren van 28.000 i.e. communaal afvalwater. De MBR is niet volledig nieuw, maar de Belgen hebben op de rwzi achter de bestaande biologische zuivering een membraan-installatie geplaatst. Als membraan is gekozen voor de ZeeWeed van Zenon die in de Belgische pers, vanwege de lange slappe vezels, breed is uitgemeten als 'spaghetti'. De uitbreiding van de rwzi heeft 4,6 miljoen gevergd.
Meer informatie: WaterForum Weeknieuws nr. 151 d.d. 19 juni 2003, website: www.waterforum.net

CHRIST HOLLAND B.V. VERWERFT OPDRACHT MET NIEUWE CHRIST® SEPTRON 3000 IN BELGIË

Persbericht: augustus 2003

CHRIST Holland B.V. uit Zoeterwoude heeft de opdracht verworven voor de turnkey levering van een ultrapuur waterinstallatie in België.
De installatie levert 20 m³/h ultrapuur water naar de clean rooms. Een nieuwe ontwikkeling in deze ultrapuur water-installatie, is de introductie van de nieuwe CHRIST® SEPTRON 3000 modules in een full-scale installatie. De belangrijkste processtappen in de instal-latie zijn op membraantechnologie geba-seerd.
CHRIST heeft de Septron® elektrodemineralisatietechnologie ontwikkeld en gepatenteerd. Deze gepatenteerde moduulconfiguratie biedt een chemicaliënvrije methode voor het verder elektrodemineraliseren (ontzouten) van water met een laag zout gehalte, bijvoorbeeld permeaat van een omge-keerde osmose-installatie.
De CHRIST® SEPTRON 3000 biedt als voordelen een vermindering van de investerings- en onderhoudskosten in combinatie met een compacte installatie en minder afvalwater.
Parallel aan de opdracht voor de turn-key levering van de ultrapuur water-installatie, heeft CHRIST Holland B.V. ook de opdracht voor de afvalwaterbehandelinginstallatie verworven.
Beide installaties zullen in het laatste kwartaal van 2003 uitgeleverd worden en eind februari 2004 zullen zij volledig in bedrijf en gecertificeerd worden overgenomen door de klant.
De CHRIST Water Technology Group heeft wereldwijd enkele tientallen projecten voor ultrapuur water in de microelektronica industrie met succes uitgevoerd.
Meer informatie: Peter Dencher, CHRIST Holland B.V., tel.: 071 - 581 46 40, fax: 071 - 589 74 29, e-mail: peter.dencher@christ.nl, website: www.CHRIST.nl

VAN GEEL TIKT LEGIONELLA-CONTROLEURS OP DE VINGERS
Onder druk van een advocaat van het bedrijf TWMS uit Best heeft Van Geel zijn milieu-inspecteurs verteld dat ook niet-thermische technieken afdoende kunnen zijn bij de bestrijding van Legionella Van Geel tikte de legionella-controleurs op de vingers omdat ze zich volgens TWMS laatdunkend hadden uitgelaten over het FCS-systeem van het bedrijf. Ze zouden bij klanten van TWMS aanvullende thermische maatregelen hebben geëist.
Meer informatie: WaterForum Weeknieuws nr. 155 d.d. 17 juli 2003, website: www.waterforum.net

WERKGROEPEN

Overzicht deelnemers werkgroepen
Het meest recente overzicht, waarop staat aangegeven welke bedrijven deelnemen aan welke werkgroepen gaat bij deze Nieuwsbrief (zie bijlage).

Werkgroep Opleidingen
Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

Trudi van Spankeren
Waarnemend Voorzitter Werkgroep Opleidingen

Werkgroep Milieu
De Werkgroep Milieu heeft vergaderd op **24 juni 2003** in Motel Vianen te Vianen.

De werkgroep heeft zich de voorbije warme zomer vooral beziggehouden met het formuleren van een reactie op REACH, het voorstel van de Europese Commissie om een geheel nieuw stoffenbeleid op te zetten. De reactie namens Aqua Nederland was niet de enige reactie in de Internet consultatie periode, er waren er duizenden. Verrassend of niet, heel weinig bedrijven, brancheorganisaties en ook overheden betoonden weinig instemming met de plannen. Algemene teneur: onwerkzaam, veel te bureaucratisch, voegt op deze manier weinig of niets toe aan de kennis die er al is, verspilling van miljarden euro's aan onderzoekskosten (proefdie-ren niet meegerekend), funest voor het chemische midden- en klein bedrijf en zo kunnen er nog wel meer argumenten worden aangevoerd. Het wachten is nu op de reactie van de Europese Commissie.

De eerstvolgende vergadering van de Werkgroep Milieu is gepland op maandag **20 oktober 2003**, aanvang 13.30 uur, in het Mercure Hotel in Dordrecht.
Belangstelling voor de Werkgroep Milieu? Neem contact op met 071 – 524 12 12.

Herman Brinkhoff
Voorzitter Werkgroep Milieu

Werkgroep Zwembadwater
De Werkgroep Zwembadwater heeft in de afgelopen periode niet vergaderd, maar komt op donderdag **2 oktober a.s.** bijeen, aanvang 14.00 uur, locatie: Akzo Nobel te Amersfoort.

De herdruk van het Handboek Zwembaden (2e versie, juli 2003) is inmiddels gereed. Ten opzichte van de 1e versie (april 2002) zijn enkele kleine wijzigingen doorgevoerd.

Op 12 september jl. is er een gesprek geweest met Europarlementariër Jules Maaten, die zwemwater en milieu in zijn portefeuille heeft. Contacten zijn gelegd. Bij het Europese Parlement is nu bekend wie Aqua Nederland is en wat de werk-groep doet. Bij het Europese Parlement blijkt een grote behoefte te bestaan aan kennis over de praktijk.

Aart Ek
Voorzitter Werkgroep Zwembadwater

Werkgroep PR
Sinds de laatste bijeenkomst op **24 juni jl.** (zie rapportage vorige Nieuwsbrief), is er geen vergadering geweest.

Op dinsdag **7 oktober 2003** komt de werkgroep weer bijeen, aanvang 10.00 uur, bij FME-CWM te Zoetermeer. Gesproken wordt o.a. over de uitvoering van het beleidsplan van het bestuur en andere middelen om Aqua Nederland zo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen en zoveel mogelijk publiciteit te genereren.

Willem Buijs
Voorzitter Werkgroep PR

Werkgroep Legionella
De Werkgroep Legionella heeft op dinsdag **2 september 2003** vergaderd ten kantore van FME-CWM te Zoetermeer.

De Werkgroep Legionella zal in **november** opnieuw bijeenkomen.

Naar aanleiding van de brief van Aqua Nederland d.d. 5 juni 2003 aan Staatssecretaris Van Geel, hebben Tammo Bieze en Trudi van Spankeren op 26 augustus jl. een gesprek gehad met de heren Von Meijenfeldt, Ardon en Reinhold van het ministerie van VROM. VROM is ervan overtuigd dat men niet ontkomt aan niet-thermische behande-lingen. Inmiddels is hierover een brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer verzonden. (zie artikel: "Andere aanpak Legionella welkom" onder 2 A). Door VROM werd aangegeven dat de ontwikkelingen verder zullen gaan. VROM sluit niet uit dat er ook nog een rol is weggelegd voor chemicaliën, zij het op beperkte schaal.
VROM wil de alternatieve technieken wel stimuleren. Hiervoor is een beoordelingsrichtlijn (BRL) nodig. De heer Reinhold gaat uitzoeken wat het opstellen van een BRL kost. Dan rijst de vraag welke partijen in de markt kennis kunnen aandragen. Aqua Nederland en de heer Reinhold zullen dit nagaan. Hierover volgt nader overleg.

Tammo Bieze
Voorzitter Werkgroep Legionella

Werkgroep Hergebruik Water
De tweede vergadering van de Werkgroep Hergebruik Water heeft plaatsgehad op **2 september jl.** bij DHV Water B.V. te Leusden.

De werkgroep is uitgebreid met een aantal actieve en 'papieren' leden, waar-van alleen de actieve leden de verga-dering zullen bijwonen.
Het voorzitterschap van de werkgroep richting Aqua Nederland zal worden vervuld door Carel Aeijelts Averink (Hatenboer-Water B.V.).

De werkgroep heeft een aantal voorgenomen activiteiten voor 2003 - 2005. Dit zijn met name PR-achtige activiteiten, maar daarnaast ook het verzamelen van wet- en regelgeving.

De volgende vergadering staat gepland op dinsdag **4 november 2003**, aanvang 13.00 uur, ten kantore van Christ Holland B.V. te Zoeterwoude.

CEN TC-164/CKW
Bestuurslid Peter Dencher heeft namens Aqua Nederland zitting in de Normcommissie Drinkwatervoorziening CEN-TC 164 en het College van Deskundigen en Commissie voor Kwaliteitseisen van Waterleidingartikelen (CKW). Deze commissies vergaderen 2 keer per jaar. Wanneer er belangrijke informatie uit deze commissies beschikbaar is, zal daarvan melding worden gemaakt.

Peter Dencher
Bestuurslid

AQUA NEDERLAND VERGADERDATA/ BIJEENKOMSTEN

- Werkgroep Zwembadwater
  2 oktober 2003
  Akzo Nobel te Amersfoort
- Werkgroep PR
  7 oktober 2003
  FME-CWM te Zoetermeer
- Werkgroep Milieu
  20 oktober 2003
  Mercure Hotel te Dordrecht
- Water Quality Europe 2003
  29 oktober 2003
  Figi te Zeist
- Werkgroep Hergebruik Water
  4 november 2003
  Christ Holland B.V. te Zoeterwoude
- Bestuur
  13 november 2003
  FME-CWM te Zoetermeer
- Werkgroep Legionella
  november 2003
- Bijeenkomst Aqua Nederland/KIWA
  najaar 2003
  't Waterhuis te Nieuwegein
- Aquatech 2004

28 september – 1 oktober 2004
RAI Amsterdam

bestrijdingsmiddelen gerappor-teerd. Bij één pompstation was de over-schrijding van bestrijdingsmiddelen (ben-tazon en mecoprop) structureel van aard, maar daar zijn inmiddels tech-nische maatregelen genomen.
(Bron: Persbericht ministerie VROM, 31-07-2003; MilieuCompact nr. 15 , 22 augustus 2003)

2. ALGEMEEN

2 A WATER

GOEDE KWALITEIT NEDERLANDS DRINKWATER

De kwaliteit van het Nederlandse drinkwater is goed en de wettelijke voorschriften voor de controle van het drinkwater worden goed nageleefd. Dit blijkt uit een rapport van de VROM-Inspectie naar de kwaliteit van het drinkwater. Op grond van de Water-leidingwet moeten waterleidingbedrijven jaarlijks aan de VROM-Inspectie rappor-teren. De meetprogramma's van 2001 waren nog gebaseerd op het vorige Waterleidingbesluit. De volgende rappor-tage is gebaseerd op meetprogramma's volgens het nieuwe Waterleidingbesluit. In het nieuwe Waterleidingbesluit zijn de normen voor lood, koper, nikkel en arseen aangescherpt. Met ingang van dit jaar wordt ook Legionella standaard meegenomen in het meetprogramma. Goed en betrouwbaar drinkwater blijft de voortdurende aandacht vragen van waterleidingbedrijven en de overheid. Om de kwaliteit van het drinkwater ook in de toekomst te garanderen, is het van belang dat het oppervlaktewater en het grondwater schoner wordt. Uit de rapportage blijkt dat het aantal pomp-stations waar normoverschrijdingen optraden, ten opzichte van het voor-gaande jaar nagenoeg gelijk is gebleven en ten opzichte van eerdere jaren is afgenomen. In geen van de gevallen vormden de overschrijdingen een gevaar voor de volksgezondheid. Naast enkele kortdurende bacteriologische besmettin-gen werden vooral de normwaarden voor ijzer en mangaan overschreden. Verder zijn bij vier grondwaterpomp-stations

LEGIONELLAREGELING WORDT REALISTISCH

Bedrijven en kantoren vallen voortaan buiten de reikwijdte van de Legionella-wetgeving, voor zover het hun drink-waterleidingen betreft. In het kader van de Waterleidingwet en het Waterleiding-besluit zijn de eigenaars toch al verplicht om deugdelijk leidingwater ter be-schikking te stellen, en daarmee moet de kous af zijn. Dat blijkt uit een brief die staatssecretaris Van Geel (Milieu) medio juni naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Van Geel heeft daarmee het advies opgevolgd van het Landelijk Overleg Infectieziektebestrijding, waarin onder meer de GGD's deelnemen. Daar beschouwt men bedrijven en kantoren als locaties met een laag risico op besmetting. Voor scholen, kindercentra, wooncomplexen, sportaccommodaties en kappers geldt hetzelfde. In het ver-volg concentreert de overheid zich liever op locaties met een hoog risico, zoals ziekenhuizen, zorginstellingen, zwemba-den, asielzoekerscentra, gevangenissen, kampeerterreinen, bungalowparken en hotels. Eigenaren daarvan zijn verplicht een risicoanalyse uit te voeren en maat-regelen te nemen om Legionellabacteriën te voorkomen. Ook worden ze verplicht om het leidingwater periodiek op Legionellabacteriën te controleren. Inmiddels is wel duidelijk dat die verplichtingen niet te handhaven zijn als ze voor alle drinkwaterleidingen gelden.
De aangepaste Legionellaregeling zal worden opgenomen in het Waterleiding-besluit en wordt voor advies naar de Raad van State gezonden.
Het Waterleidingbesluit gaat alleen over leidingwater. Voor andere bronnen van Legionellabesmetting, zoals whirlpool-demonstraties tijdens beurzen, verneve-ling van water in tuincentra, gebruik van proceswater en luchtbehandeling-installaties verandert er overigens niets. Dergelijke installaties vallen buiten de

reikwijdte van Van Geel en zijn Water-leidingwet. Ze behoren tot het beleids-terrein van de ministeries van Volks-gezondheid en Sociale Zaken.
(Bron: Persbericht ministerie VROM, 18-06-2003/MilieuCompact nr. 13, 27 juni 2003)

INVOERING EUROPESE NORMEN LEIDT TOT TOENAME OVERSCHRIJDINGEN

Als de Europese Unie de conceptnormen voor de waterkwaliteit invoert, zal in Nederland het aantal overschrijdingen bijna verdubbelen. Dat blijkt uit berekeningen van het RIZA, dat de voorgestelde Europese normen heeft vergeleken met de bestaande Neder-landse eisen. Het Duitse Fraunhofer Instituut heeft op verzoek van de Euro-pese Commissie de waterkwaliteits-normen voor 44 prioritaire stoffen uitge-werkt. Voor slechts twee stoffen zijn die normen minder streng dan die nu in Nederland gelden.
Meer informatie: WaterForum Weeknieuws nr. 154 d.d. 10 juli 2003, website: www.waterforum.net

VERPLICHTE LEGIONELLAMETING BIJ ZWEMBADEN EN HOTELS

Hoteleigenaren doen te weinig om Legionellabesmetting te voorkomen en bij meer dan 40% van de zwembaden is een Legionellabesmetting aangetoond. Dit blijkt uit een onderzoek van de VROM-Inspectie, dat staatssecretaris Van Geel naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Van Geel stelt extra maatregelen voor om Legionellabesmet-ting te voorkomen. Hij wil in de nieuwe Legionellaregeling vastleggen dat eigena-ren van hotels en zwembaden verplichte controlemetingen uitvoeren om Legio-nellabesmettingen te voorkomen. De VROM-Inspectie heeft eind 2002 een onderzoek uitgevoerd bij 96 hotels. Uit dit onderzoek blijkt dat bij 9% van de hotels een Legionellabesmetting is geconstateerd en dat slechts eenderde van de hoteleigenaren maatregelen neemt om Legionellabesmetting te voorkomen. Het onderzoek maakt duidelijk dat de uitvoering van de Legionellaregelgeving bij de hotelbranche stokt, want ten opzichte van het jaar daarvoor is er geen verbetering opge-treden. Uit het onderzoek bij 100 over-dekte openbare zwembaden blijkt dat er in 42% van de gevallen een Legio-nellabesmetting is geconstateerd. Dit ondanks de (preventieve en beheers-matige) maatregelen van de zwembad-branche. Gezien de mate waarin de zwembadbranche uitvoering geeft aan de Legionellaregelgeving is het percen-tage besmettingen opvallend hoog
(Bron: Persbericht ministerie VROM, 24-06-2003/MilieuCompact nr. 14, 11 juli 2003)

MEMBRAANTECHNOLOGIE ZAL BIO-LOGISCHE ZUIVERING NOOIT HELEMAAL VERDRINGEN

Membraantechnologie zal nog verder op-rukken in de waterbehandelingsproces-sen en gaat de biologische zuivering steeds verder verdringen. Toch zal de biologie altijd een plaats houden, zo verwachtten de meeste deskundigen op het congres '30 jaar Membraan-technologie in Nederland' in Geesteren. Het toekomstige succes van membraan-technologie hangt sterk af van de strengere waternormen en het vinden van nuttige toepassingen voor de rest-stromen die bij membraanfiltratie vrij-komen. Meer hergebruik maakt mem-braanfiltratie extra interessant.
Meer informatie: WaterForum Weeknieuws nr. 153 d.d. 3 juli 2003, website: www.waterforum.net

NIET-THERMISCHE TECHNIEKEN KUNNEN LEGIONELLABELEID HELFT GOEDKOPER MAKEN

Als het ministerie van VROM 'ontdooit' voor niet-thermische technieken, zoals fysische waterbehandeling, reinigen en desinfectie, kan het oude Legionella-beleid overeind blijven. Dit stelt Aqua Nederland, de brancheorganisatie van waterbehandelende bedrijven. De organi-satie betreurt het dat VROM vanwege de kosten overweegt het beleid te ver-soepelen. Aqua Nederland meent dat met niet-thermische technieken Legio-nellapreventie de helft goedkoper kan, omdat veel eigenaren hun waterinstalla-ties niet hoeven om te bouwen.
Meer informatie: WaterForum Weeknieuws nr. 151 d.d. 19 juni 2003, website: www.waterforum.net

MAATREGELEN OM LEGIONELLA IN KOELTOREN EN LUCHTBEVOCHTIGING-SYSTEEM TE VOORKOMEN

Vanaf 2004 moeten bedrijven in een beheersplan vastleggen welke maat-regelen ze nemen om de groei en ver-spreiding van Legionella in koeltorens en luchtbevochtigingsystemen te voor-komen. Ook moeten bedrijven regel-matig op de aanwezigheid van Legionella controleren. Naast een opsomming van de maatregelen moet het beheersplan ook een overzicht geven van de onder-houdswerkzaamheden die de afgelopen drie jaar zijn verricht.

Dit staat in de beleidsregel Legionella die is gepubliceerd in de Staatscourant. In koeltorens en bepaalde typen lucht-bevochtigingsystemen kan de legio-nellabacterie voorkomen. De regel is ook van toepassing op andere industriële waterinstallaties, zoals wasstraten. In Nederland waren koeltorens en lucht-bevochtigingsystemen nog nooit een bron van uitbraak van Legionella, maar in het buitenland was dit wel het geval. Bij airconditioning wordt vaak gebruik gemaakt van luchtbevochtigingsyste-men.

De maatregelen van de bedrijven moeten de omstandigheden tegengaan, waarin de legionellabacterie zich kan vermeer-deren en verspreiden. Omstandigheden waarin de bacterie zich vermeerdert, zijn bijvoor-beeld: stilstaand water en tempe-raturen tussen 20 en 50 ºC.

(Bron: persbericht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 17-09-2003)

ANDERE AANPAK LEGIONELLA WELKOM

Staatssecretaris Van Geel van VROM staat positief tegenover alternatieve technieken om leidingen te vrijwaren van Legionella-kolonievorming, zo blijkt uit een brief aan de Kamer.

Bedrijven en instellingen die een collectieve watervoorziening in huis hebben, hebben de laatste jaren te maken gekregen met strenge regels omtrent de inrichting van en het onderhoud aan hun leidingennet. De tijdelijke regeling die kort na het Legionellosedrama van de West-Friese Flora werd uitgevaardigd, werd alom als te veeleisend bekritiseerd en kreeg vorige jaar een definitieve opvolger met een veel kleiner bereik en een minder strenge strekking.

Een ander teken van de wat soepelere houding van de overheid top van de volksvijand, is de voorzichtige opkomst van alternatieve preventieve maat-regelen. In principe moet de bacterie be-streden worden door middel van een strak regiem van thermische maat-regelen: leidingen moeten volgens een nauw omschreven regelmaat worden doorgespoeld met heet water. Elke nieuw aan te leggen collectieve water-voorziening moet daarvoor zijn uitgerust. Voor bestaande bouw is die eis niet altijd realistisch, vindt staatssecretaris Van Geel.

Het ‘thermisch beheersconcept’ is soms technisch moeilijk te realiseren en/of erg duur. Voor dit soort gevallen zijn alter-natieven welkom. Er zijn er genoeg, maar het is nog niet duidelijk of ze net zo goed werken en of er geen nare bijwerkingen optreden. De staatssecreta-ris wil dat de marktsector een opzet maakt voor een ‘beoordelingsrichtlijn’.

Technieken waarbij er geen desinfec-terende stoffen in het water terecht-komen, vindt Van Geel wél al zonder meer toelaatbaar. Het gaat om bestraling met UV-licht, ultrafiltratie en pasteu-risatie. De eigenaar van de installatie moet wel vier keer per jaar laten na-trekken of de gekozen alternatieve tech-niek effectief is. Bij ‘anodische oxidatie’, een ander alternatief heeft Van Geel twijfels. Deze techniek komt erop neer dat er door elektrolyse in het water chemische reacties optreden, waaruit desinfecterende stoffen voortkomen, zoals hypochloriet. Het is nog niet duidelijk of die methode goed genoeg werkt en in hoeverre de waterkwaliteit eronder lijdt. De staatssecretaris wil daar duidelijkheid over krijgen via pilot-projecten onder toeziend oog van zijn ministerie.

Van alternatieven waarbij er continue desinfecterende stoffen worden toege-voegd aan het water wil Van Geel niet weten. Op één alternatief na: een systeem waarbij elektroden constant zilver- of koperoxide afgeven. Dat alternatief is wel een pilotonderzoek waard.

(Bron: Nederlandse Staatscourant d.d. 9 september 2003)

SAMENWERKING MOET INNOVATIES IN SCHEIDINGSTECHNOLOGIE STIMU-LEREN

Het ministerie van Economische Zaken heeft groen licht gegeven voor een innovatieproject voor scheidingstechno-logie. Een van de aandachtsgebieden is water. In eerste instantie kunnen de gebruikers van scheidingstechnologie – in het geval van water: de water-schappen, de waterleidingbedrijven en de industrie – hun wensen en ver-wachtingen kenbaar maken. Daarna stellen onderzoekers, apparatenbouwers en gebruikers in 2004 een 'roadmap' voor met een concreet actieplan. Het programma is op deze manier opgezet, omdat EZ daarmee goede ervaringen heeft opgedaan voor katalyse. Tijdens een bijeenkomst op 28 augustus jl. waren zo'n 70 geïnteresseerden aan-wezig. Voor EZ was de animo voldoende om het licht op groen te zetten.

Meer inbreng vanuit de watersector

Op de bijeenkomst was ook een aantal watertechnologen aanwezig, waaronder Bert Geraats van Grontmij Water & Reststoffen. Hij heeft, samen met Frans Durieux van Zenon Benelux, in de zomerperiode inbreng vanuit de water-sector geleverd. Geraats mist nog de be-langstelling van de waterschappen en waterleidingbedrijven. Toch valt voor hen veel te verwachten van het pro-gramma. Met nieuwe scheidingstechno-logie kunnen waterschappen strengere effluenteisen stellen, waardoor het oppervlaktewater schoner wordt tegen acceptabele kosten. Waterleiding-bedrijven zouden dan van grondwater kunnen overstappen op andere water-bronnen, zoals oppervlaktewater.

Grote technologiesprong

Het innovatieproject voor katalyse heeft bijvoorbeeld geleid tot een koppeling van katalyse en biologie, waarbij ingewikkel-de chemische syntheses sneller, goed-koper en minder milieubelastend kunnen worden uitgevoerd. Volgens het mini-sterie van EZ, dat de markt voor scheidingstechnologie heeft onderzocht, zijn ook bij scheidingstechnologie nog grote sprongen in de ontwikkeling mo-gelijk. De markt is nu nog sterk verdeeld, terwijl betere netwerken de innovatie juist sterk kunnen bevorderen. EZ wil het samenbrengen van onder-zoekers, apparatenbouwers en gebrui-kers 'faciliteren'.

Grotere stappen met meer spelers

Geraats meldt dat er al 'commitment' is van Stowa, Kiwa, DHV, Grontmij en de VLM. Die zien mogelijkheden om met scheidingstechnologie meer te bereiken op het gebied van schoner effluent, kringloopsluiting, slibverwerking en be-reiding van drink- en proceswater uit oppervlaktewater. Geraats wijst erop dat dit innovatieprogramma de watersector de gelegenheid biedt, samen met de industrie, nieuwe membranen te ont-wikkelen. Door de betrokkenheid van gebruikers in de chemie en de voedings-middelenindustrie zijn de mogelijkheden ineens veel groter.

Formuleren van doelstellingen

Tijdens de bijeenkomst op 28 augustus is in groepjes geoefend met de eerste fase van het project: het formuleren van doelstellingen. Zo is er gesproken over doelstellingen als 20% energiebesparing, 50% waterhergebruik. Het is de bedoe-ling dat er voor de verschillende thema's doelstellingen worden vastgesteld. Daar-in moeten de wensen van de gebruikers een grote rol spelen. Er zullen work-shops worden georganiseerd. Geraats roept eindgebruikers, toeleveranciers, ingenieursbureaus en kennisinstituten in de watersector op naar die workshops te komen. Zij kunnen dan hun kennis, wensen en doelstellingen kenbaar maken.

Meer informatie: project Road Map Scheidingstechnologie: www.t-tb.com/ scheidingstechnologie

Meer informatie: taakgroep water: Bert Geraats, Grontmij, tel.: 030 - 694 35 46, e-mail: bert.geraats@grontmij.nl Frans Durieux, Zenon, tel.: 026 - 312 05 22, e-mail: f.durieux@zenoneurope.nl

(Bron: WaterForum Online nr. 158 d.d. 04-09-2003)

2 B DIVERSEN

AMBITIEUS EUROPEES MILIEUBELEID

De ministerraad heeft op voorstel van staatssecretaris Van Geel (VROM) inge-stemd met de Europese Milieuagenda. De specifieke omstandigheden in Neder-land,

zoals hoge bevolkingsdruk en geografische ligging, maken een ambitieus milieubeleid noodzakelijk. Nederland heeft in de Europese Unie de hoogste dichtheid van bevolking, industrie, vee en transport. Milieuproblemen die samenhangen met intensieve landbouw, vervoer, industrialisatie en beneden-stroomse vervuiling manifesteren zich hier vaak eerder en sterker. Voor veel milieuproblemen blijken nationale maatregelen ontoereikend, omdat ze grensoverschrijdend zijn of de Europese interne markt verhindert dat Nederland zelfstandige maatregelen neemt. Daarom heeft het kabinet gekozen voor een actieve Nederlandse inzet in Europees verband. Dit betekent dat Nederland voortaan grensoverschrijdende milieuproblemen op Europees niveau zal aanpakken. Daarbij valt te denken aan beleid tegen overstromingen, afspraken over het gebruik van chemische stoffen, richtlijnen die betrekking hebben op luchtvervuiling en waterkwaliteit, afspra-ken over vervoer en verwerking van afvalstoffen, de aanpak van geluids-overlast van goederentreinen en bijvoor-beeld duurzaam bouwen. Ook wordt nagedacht over een milieuheffing in Europees verband op vliegtickets. Het Europese bronbeleid om geluidhinder terug te dringen, moet veel effectiever worden door bijvoorbeeld het voorschrijven van stille motoren en stille banden.

Nederland zal zich in Europees verband inzetten voor het verlagen van het zwavelgehalte in brandstoffen voor de scheepvaart en binnenvaart. Het zwavelgehalte in scheepsbrandstoffen is in vergelijking met het wegverkeer nog steeds zeer hoog. Het aanscherpen van de emissie-eisen voor scheepsbrandstoffen is effectief omdat hier tegen relatief lage kosten nog veel milieuwinst valt te halen. Ook wil Nederland de uitstoot van NOx voor vrachtauto's en personenauto's terugdringen. Dit geldt met name voor dieselmotoren, omdat die meer NOx en fijn stof uitstoten dan de benzinemotoren. Verder wil Neder-land de CO2-uitstoot van het verkeer terugdringen door de convenanten die de Europese Unie heeft afgesloten met de auto-industrie aan te scherpen en uit te breiden met bestelauto's. Eventueel kunnen deze maatregelen worden aange-vuld met nationale afspraken, als de specifiek Nederlandse situatie daarom vraagt. In de Europese milieuagenda worden de Nederlandse ambities voor het Europese natuur- en milieubeleid tot aan het Nederlandse voorzitterschap in de tweede helft van 2004 beschreven. Over de prioriteiten van het voorzitter-schap zal de Tweede Kamer apart worden geïnformeerd.

(Persbericht ministerie VROM, 04-07-2003; Bron: MilieuCompact nr. 15, 22 augustus 2003)

COMMUNICATION ON THE PLANS FOR AN EU ENVIRONMENTAL TECHNOLOGY ACTION PLAN

The Commission has released a Communication on the plans for an EU Environmental Technology Action Plan (Com 2003) 131) to tackle the obstacles to the development, take-up and use of environmental technologies. The Commission has decided to focus the Plan on four environmental issues: climate change; water; soil protection; and sustainable production and consumption.

The aim is to identify promising technologies, the barriers to holding them back and appropriate measures to overcome these barriers. The communication concludes that the obstacles encountered are similar across sectors and include economic barriers such as pricing structures that do no penalise pollution, poor access to finance coupled with long investment cycles, poor dissemination of new technologies, technical barriers that need to be overcome through targeted research efforts, organisational barriers and a lack of awareness and skills.

The Plan calls for input from stakeholders and for Member States and Candidate Countries to participate in the debate.

Meer informatie: zie http://europa.eu.int/comm/environment

NIEUWE STOFFENWETGEVING KAN VEEL BANEN GAAN KOSTEN

CEFIC-directeur Alain Perroy waarschuwt Europese Commissie.

Tijdens de conferentie 'Beyond REACH, future EU chemicals policy, 31 maart en 1 april 2003, gaf de Zweedse milieucommissaris Margot Wallström aan, dat de nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van chemische stoffen een radi-cale breuk met het verleden betekent. In de toekomst

zal de chemische industrie zelf verantwoordelijk zijn voor informatie over de stoffen die ze produceren en niet zoals tot dusver het geval is dat overheden moeten bewijzen of een chemisch product al dan niet gevaarlijk is. Vooral het feit dat de informatie over chemische stoffen straks voor een breed publiek toegankelijk is, spreekt Wallström erg aan. Bepaalde ziektes zijn de afgelopen decennia fors toegenomen. Onderzoeken wijzen erop dat de oorzaak van deze kwalen verband kunnen hou-den met de explosieve toename van het gebruik van chemische producten. CEFIC-directeur Perroy: “De Europese Commissie moet zich beperken tot onderzoek dat écht noodzakelijk is”.
(Bron: NCI nr. 7, april 2003)
Meer informatie: bibliotheek Ministerie VROM, tel.: 070 - 339 37 50, Bestand: ddi2003-1185.pdf

ZIN EN ONZIN VAN NANO-TECHNOLOGIE

Nanotechnologie houdt grote beloften in, maar welke daarvan op welke termijn zullen worden gerealiseerd, is een open vraag. Nanoprofeten stellen het voor alsof nanotechnologie een revolutionaire technologie is. In zijn algemeenheid is dat niet juist, hoewel er zeker revolu-tionaire aspecten aan zitten. Een duide-lijke definitie van wat nanotechnologie precies is, zou een beter inzicht in de bestaande ontwikkelingen bevorderen. Naarmate nanotechnologie meer door-dringt in het dagelijks leven zal de maatsschappelijke weerstand toenemen. Milieugroeperingen vrezen voor niet te beheersen effecten als gemodificeerde virussen en bacteriën in de vrije natuur komen. Dergelijke bedenkingen vallen overigens in het niet bij het opzettelijk gebruik door terroristen of bij biologische oorlogsvoering.
(Bron: Technisch Weekblad nr. 1, 3 januari 2003)
Meer informatie: bibliotheek Ministerie VROM, tel.: 070 - 339 37 50, Bestand ddi2003-1524.pdf

NOVEM EN SENTER FUSEREN IN 2004

Novem en een groot deel van Senter zullen begin volgend jaar gaan fuseren. De beide organisaties zijn agentschappen van het ministerie van Economische Zaken en ook hun activiteiten sluiten goed op elkaar aan. Het belangrijkste is dat de maatregel voor een bezuiniging voor de Rijksoverheid zorgt. De ondernemingsraad van Economische Zaken moet zich nog wel buigen over het besluit en komt voor 7 juli met een beslissing. Naast deze fusie zal het deel van Senter dat zich bezighoudt met internationaal ondernemen, samengaan met de EVD (Economische Voorlichtingsdienst). Het nieuwe agentschap dat uit Novem en Senter ontstaat, gaat zich bezighouden met 'duurzame en innovatieve ontwikkelingen'. De naam van het nieuwe agentschap is nog niet bekend. Wel krijgen de nieuwe agentschappen van Novem/Senter en EVD/Senter een gezamenlijke frontoffice. Ook het reeds bestaande agentschap van EZ, Bureau Industriële Eigendom, gaat in dit geza-menlijke dienstencentrum participeren. In totaal zal deze hele operatie zo'n 50 banen uitsparen, zo is de verwachting.
(Bron: MilieuCompact nr. 13, 27 juni 2003)

TOELATEN BESTRIJDINGSMIDDELEN

Verzoek aan het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen tot het op grond van artikel 8:29 Algemene wet bestuurs-recht beperken van de kennisneming van overgelegde produc-ties. De procedure in kwestie betreft de verlenging van de toela-ting van bestrij-dingsmiddelen met als werkzame stof bentazon. Het college van Beroep voor het Bedrijfsleven oordeelt dat het ver-zoek gerechtvaardigd is, omdat sprake is van gewichtige redenen. Het CBB over-weegt hierbij dat het belang dat het rapport niet openbaar wordt, zwaarder weegt dan het belang van appellanten om in de onderhavige procedure over het be-treffende rapport te kunnen be-schikken. In kwestie gaat het om het ‘Alterrarapport’, dat betrekking heeft op de monitoring van de uitspoeling van bentazonhoudende be-strijdingsmiddelen. Dit rapport, dat is op-gesteld op verzoek van de toelatinghou-der, was doorslag-gevend voor het primai-re besluit inzake de verlenging van de toe-lating.
(Bron: MilieuCompact nr. 13, 27 juni 2003)
(MenR 2003/46; CBB 21-03-2003, nr. AWB 01/834)

WETGEVINGSPAKKET CHEMISCHE STOFFEN

De Raad heeft kort van gedachten ge-wisseld over het wetgevingspakket

chemische stoffen met het oog op de komende formele wetgevingsvoorstellen van de Commissie. Verscheidene delegaties waren verheugd over de lancering door de Commissie van haar openbare raadplegingsprocedure op internet en onderstreepten het belang van deze aangelegenheid voor de bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid, alsmede voor het concurrentievermogen van de chemische industrie van de Unie. De gedachte een Europees bureau voor chemische stoffen op te richten, werd door een aantal delegaties toegejuicht.
Oostenrijk en Zweden spraken de wens uit dit bureau in de toekomst in hun land te mogen onderbrengen. De Raad nam er nota van, dat de Commissie verwacht in oktober 2003 een formeel voorstel gereed te hebben voor bespreking in de Raad en voor de eerste lezing in het Parlement. De Commissie heeft op 7 mei 2003 een acht weken durende raadplegingsprocedure (dus tot en met 10 juli 2003) op internet gelanceerd in verband met de ontwerpwetgeving inzake chemische stoffen. Het voorstel voor een nieuwe verordening, die een 40-tal verschillende bestaande wet-gevingsbesluiten zal vervangen, zal ge-richt zijn op de verbetering van de be-scherming van de menselijke gezondheid en het milieu tegen blootstelling aan chemische stoffen, en tegelijkertijd bij-dragen aan het behoud en de versterking van het concurrentievermogen en van de innovatiecapaciteit van de chemische industrie van de Unie. De uitvoering van het chemische beleid van de Unie zal worden ontwikkeld via een nieuw systeem, REACH (registratie, evaluatie en vergunningverlening van chemische stoffen), zoals uiteengezet in het Witboek over de 'Strategie voor een toekomstig beleid voor chemische stoffen' (februari 2001).
(Bron: MilieuCompact nr. 13, 27 juni 2003)

STAGEPLEKKEN BIJ BEDRIJVEN VOOR MEDEWERKERS VAN EZ

Het ministerie van Economische Zaken heeft ontwikkeling van een grondige kennis bij haar medewerkers over de problematiek waarmee het Nederlandse bedrijfsleven te kampen heeft, tot speerpunt van haar beleid gemaakt.
Het ministerie is tot de conclusie gekomen dat de bedrijfsvloer de enige plek is om er echt achter te komen water er speelt.
Om hier in praktische zin vorm aan te geven, wil EZ haar medewerkers bij bedrijven stage laten lopen. Een leerzame ervaring voor hen, maar zeker ook voor u. Als gastbedrijf voorziet u de EZ'er namelijk zelf van een opdracht, waarvan de uitkomst voor u van belang is.
FME-CWM ziet in dit initiatief een belangrijke stap in haar streven het ministerie van EZ meer klantgericht te maken.

Het doel van de stages is drieledig:

1) bevordering van de communicatie/ begrip tussen ondernemingen en het ministerie
   - ervaren waarmee de overheid industriële bedrijven confronteert (effect van overheidsbeleid en wet- en regelgeving over de volle breedte, **niet** alleen op EZ-gebied
   - vanuit de praktijk behoeften en knelpunten van bedrijven beter leren kennen
2) het creëren van een netwerk
   - o.a. voor (informele) afstemming van beleidsvoornemens;
   - beter draagvlak voor EZ-beleid
3) het laten meewegen van praktijk-ervaring in de beleidsvoorbereiding

De stagiaires zijn EZ'ers aan het eind van hun inwerkperiode of EZ'ers die reeds meerdere jaren op het ministerie werken en binnen de overheid de weg kennen.

Een stage biedt u de mogelijkheid nou eens net dat ene vraagstuk uit te laten zoeken, waarmee u al zo lang zit. De kosten beperken zich tot de geïnves-teerde tijd in begeleiding en coaching. De sector verbetert haar ingang bij het ministerie en bij de Ez'ers ontstaat meer inzicht in de doelgroep waarvoor ze werken. Het zal duidelijk zijn dat dit gunstig is voor de sector. Naast een direct voordeel voor u, wordt uw belang dus ook indirect gediend.
Meer informatie: een folder met een uitgebreide beschrijving over o.a. duur, vorm, inhoud van de stage, mogelijke onderwerpen en een aanmeldings-formulier, kunt u opvragen bij het Aqua Nederland-secretariaat, tel. 079 – 353 12 03 of per e-mail: aquaned@fme.nl

3. SUBSIDIES

SUBSIDIEREGELING MILIEU EN TECHNOLOGIE 2003
Het budget voor het subsidieprogramma Milieu en Technologie is deze zomer verhoogd van 2,2 tot 4,8 miljoen euro. Het is het laatste jaar dat dit programma loopt. Omdat het kabinet heeft besloten subsidies meer te stroomlijnen, komt er volgend jaar een generiek programma.

Onder het programma Milieu en Technologie kunnen drie soorten projecten worden ingediend:

a. projecten die bijdragen aan het realiseren van de taakstellingen van de IMT van het Milieuconvenant;
b. projecten met betrekking tot innovatieve technologische procesvernieuwing;
c. projecten gericht op het analyseren en verkennen van marktkansen of marktbelemmeringen om zo te bevorderen dat duurzame producten of processen worden toegepast. Niet technische belemmeringen staan daarbij centraal.

Aanvragen moeten vóór 15 oktober 2003 worden ingediend.

Ook voor de andere programma's is er nog tijd aanvragen in te dienen, namelijk voor de Reductie Overige Broeikasgassen (ROB 2003) en het programma Productgerichte Milieuzorg. Hiervoor geldt niet de verhoging van het budget.

Reductie Overige Broeikasgassen 2003
De aandacht gaat hier vooral uit naar de N_2O-emissie bij de productie van Salpeterzuur, Caprolactam of Acrylonitril en naar HFK, PFK en SF6-emissie bij gebruikstoepassingen. Er is 2.000.000,-- beschikbaar.
Projecten zijn gewenst betreffende:

- herontwerp van processen of procesgeïntegreerde maatregelen;
- nageschakelde technieken;
- het opdoen van nieuwe kennis over of het invoeren van good housekeeping maatregelen;
- grensverleggende meettechnieken te ontwikkelen of te implementeren voor het bepalen van de omvang van de emissies.

Indienen tot 15 oktober 2003.

Voor al deze subsidies geldt dat verlening naar volgorde van ontvangst gebeurt. Dus: 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Per soort project verschillen de subsidiemogelijkheden.
Meer informatie over deze subsidies vindt u op de website van NOVEM: www.milieutechnologie.novem.nl of tel.: 030 - 239 34 12

4. BIJEENKOMSTEN/ PUBLICATIES

30 SEPTEMBER 2003
HET 6E NATIONAAL OVERLEG LEGIONELLAPREVENTIE IN LEIDINGWATER
Euroforum organiseert dit jaar het 6e Nationaal Overleg "Legionellapreventie in leidingwater" in samenwerking met het Communicatie Platform Legionella.
Datum: 30 september 2003
Locatie: Hilton Royal Parc te Soestduinen
Kosten: 799,-- (excl. BTW) p.p.
Meer informatie: Euroforum, tel.: 040 – 297 49 77 of op www.euroforum.nl/_legionella.htm

29 OKTOBER 2003
WATER QUALITY EUROPE 2003
6e editie van het congres Water Quality Europe met als titel “Industrie Water, Uitbesteden tegen (w)elke prijs?!”. Thema: de voors en tegens van uitbe-steding van de waterbehandeling in de industrie.
Datum: 29 oktober 2003
Locatie: Figi te Zeist

*Meer informatie: secretariaat Water Quality Europe, tel.: 0183 – 62 00 66, e-mail: **secretariaatwqe@cantrijn.nl**, of via **www.waterqualityeurope.com***

6 NOVEMBER 2003
OP-WEG-NAAR-HUIS-BIJEENKOMST

De Werkgroep Waterbehandeling van het Nederlands Corrosie Centrum (NCC) organiseert op 6 november a.s. een op-weg-naar-huis-bijeenkomst.
Locatie: 't Waterhuis, Kiwa Nieuwegein
Meer informatie: Nederlands Corrosie Centrum, tel. 073 – 624 11 80, e-mail ncc@tiscalimail.nl, website: www.corrosiecentrum.nl

11 – 12 NOVEMBER 2003
CONFERENCE ULTRAPURE WATER EUROPE 2003

This two-day technical conference will cover world-class state of the art water treatment technologies for use by the Microelectronics, Biotechnology, Pharmaceutical, Power Generation, and Oil Refining/Petrochemical industries in Europe.
Water treatment technologies that will be considered include Reverse Osmosis, Ultrafiltration, Nanofiltration, Electrodialysis, Ion Exchange, Electrodeionization, Microfiltration, Disinfection Technologies, and Chemical Treatment. Applications that will be emphasised include Trace Organics Removal, Hot DI Water Rinsing, Instrumentation, POU, Measurement/ Control, Boilers, and Cooling Towers.
Datum: 11 en 12 november 2003
Locatie: tijdens de beurs IWEX 2003 (zie ook onder 5. Beurzen), NEC, Birmingham
Meer informatie: Aqua Business Communications, Rinus Onland, tel: 015 - 3610260, fax: 015 – 3610262, e-mail: int@aquabucom.nl, website: www.ultrapurewater.com

13 NOVEMBER 2003
SYMPOSIUM DROP WISE

Het DROP WISE-project is een uniek voorbeeld van integraal watermanagement dat met een LIFE-milieusubsidie van de Europese Commissie tot stand is gekomen. Bij dit project wordt regen-water opgevangen voor het hergebruik ten behoeve van andere doeleinden. De waterrijke gemeente Stadskanaal wil met de invoering van dit project een voorbeeld zijn voor andere middelgrote en kleine steden in Europa.
Het symposium kent 's-middags een 3-tal workshops, waarop u kunt intekenen:

- Subsidieverwerking: van idee tot portemonnee
- Afkoppeling van regenwater met het Smart Drain-systeem
- Excursie langs de Plein-Lijn.

Datum: 13 november 2003
Aanvang: 10.00 uur (tot 16.30 uur)
Locatie: Theater Geert Teis in Stadskanaal
Kosten: toegang gratis!
Meer informatie: ESS (Groningen), tel. 050 – 527 75 04. Een kopie van het programma is ook op het Aqua Nederland-secretariaat op te vragen, e-mail: aquaned@fme.nl

18, 19, 25, 26 NOVEMBER 2003
CURSUS WATER- EN STOFFENBALANS

In deze cursus wordt het nut van de water- en stoffenbalans uitgelegd vanuit de probleemstelling waarmee de water-beheerders worden geconfronteerd. Vertrekpunt hierbij is het gebiedsgericht beleid en beheer, van waaruit de informatiebehoefte wordt vastgesteld. Een van de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water is het duurzaam gebruik van water op basis van bescherming van de beschikbare waterbronnen. Er zal een evenwicht moeten komen tussen onttrekkingen en aanvullingen van grondwatervoorraden. Water- en stoffenbalansen zijn daarbij belangrijke bases. In de cursus wordt veel aandacht geschonken aan de praktische invulling en toepassing van de water- en stoffenbalans: de derde cursusdag wordt geheel besteed aan de workshop 'Vrij afstromend gebied' en de vierde cursusdag aan de workshop 'Bemalen gebied'. Het uitgangspunt voor de cursus is dat beide workshops worden gevolgd.
De cursus is bestemd voor afge-studeerden (wo- en hbo-niveau) werkzaam bij bijvoorbeeld waterschap-pen, provincies, adviesbureaus of in het onderwijs.
Datum: 18, 19, 25 en 26 november a.s.
Locatie: Wageningen
Kosten: € 1.760,-- p.p.
Meer informatie: Bureau PHLO, Postbus 226, 6700 AE Wageningen, tel.: 0317 – 48 40 93, fax: 0317 – 426547, e-mail: info.phlo@wur.nl, website: www.wau.nl/phlo

21 NOVEMBER 2003
SPIEGELDAG WATER EN RUIMTE
Publieke, private en particuliere verbintenissen maken het verschil
De Habiforum Spiegeldag wordt dit jaar georganiseerd in samenwerking met AquaDeltaForum, het forum voor meervoudig water- en ruimtegebruik.
Datum: 21 november 2003
Locatie: WTC te Rotterdam
Kosten (standaardprijs): € 375,-- (excl. BTW). Deelnemers aan de spiegeldagen 2000/2001/2002 krijgen een korting van € 90,-- respectievelijk € 125,-- (excl. BTW).
Meer informatie: secretariaat AquaDelta Forum (Gorinchem), tel. 0183 – 62 00 66, e-mail: info@aquadeltaforum.com, website: www.aquadeltaforum.com

27 NOVEMBER 2003
VOORLICHTINGSBIJEENKOMST BAT/ BREF KOELWATER
VEMW organiseert in samenwerking met de NCC Werkgroep Waterbehandeling een voorlichtingsbijeenkomst over de BAT/ BREF Koelwater.
Deze bijeenkomst heeft tot doel u te informeren over de inhoud en opzet van de BREF Industriële Koeling en deze te ontsluiten voor gebruik in de praktijk en is bedoeld voor allen die te maken hebben met industriële koelsystemen op basis van water of lucht. De bijeenkomst biedt de gelegenheid om kennis te nemen van de aspecten van koeling van industriële productieprocessen zoals voor de vergunningverlener en aanvra-ger beschreven. Aspecten als energie, warmtelozing, biocidengebruik en Legionella zullen op deze dag aan bod komen.
Sinds december 2000 is het Europese BAT Referentiedocument (BREF) voor industriële koelinstallaties beschikbaar. Met ingang van 2007 moet het in de Nederlandse wetgeving zijn geïncorpo-reerd. Deze BREF is voor alle sectoren van de industrie waar koeling van de productieprocessen plaatsvindt van belang. Zodra de CIW oplegnotitie ge-reed is, naar verwachting eind 2003, zullen vergunningen voor koelsystemen en koeltorens aan deze BREF worden getoetst.
Datum: 27 november 2003
Aanvang: 13.30 uur (tot 18.00 uur)
Locatie: Hotel Van der Valk in Vianen
Meer informatie: VEMW (Woerden), tel. 0348 – 48 43 50, e-mail: desk@vemw.nl, website: www.vemw.nl

2 DECEMBER 2003
ZAKENDOEN IN IERLAND
Op 2 december a.s. wordt er een NCH/ VLM informatiebijeenkomst georgani-seerd over zaken doen in Ierland.
Hoofdthema: milieu
Aanvang: 13.30 uur (einde: 17.15 uur)
Locatie: Kamer van Koophandel Apeldoorn
Meer informatie: beschikbaar op het Aqua Nederland secretariaat, tel. 079 – 353 12 03 of per e-mail: aquaned@fme.nl

JAARVERSLAG VEWIN 2002
In juni is het jaarverslag van de Vereniging van Waterbedrijven in Neder-land (VEWIN) over 2002 verschenen. Het thema 'samenwerking' loopt als rode draad door het jaarverslag en haakt in op de samenwerking van VEWIN met diverse relaties.
Meer informatie: VEWIN (Rijswijk), tel. 070 – 414 47 50, e-mail: vewin@vewin.nl, website: www.vewin.nl

5. BEURZEN

Binnenland

7 – 10 OKTOBER 2003
VAKBEURS AFVALWATER
Vakbeurs voor communaal, industrieel, stedelijk en agrarisch afvalwater
Locatie: Brabanthallen in Den Bosch
Meer informatie: HoLaPress, tel.: 040 - – 208 60 43, e-mail: claire.de.natris@holapress.com, website: www.holapress.com

28 SEPTEMBER – 1 OKTOBER 2004
AQUATECH 2004
Locatie: Amsterdam RAI
Meer informatie: Heleen van der Meer, e-mail: aquatech@rai.nl, website: www.show-info.nl/aquatech2004/e

Buitenland

2 - 4 OKTOBER 2003

AQUATECH ASIA 2003
International Exhibition and Conference on Energy, Water and Waste
Locatie: BITEC Exhibition Center, Bangkok, Thailand
Meer informatie: ***www.aquatechtrade.com****/asia of* ***www.show-info.nl/aquatechasia2003/e***

6 – 8 OKTOBER 2003
WATER MIDDLE EAST 2003
International Exhibition and Conference for Water Technology
Locatie: Bahrain International Exhibition Centre
Meer informatie: Nürnberg Global Fairs GmbH, tel.: +49-911-8606-8697, e-mail: info@nuernbergglobalfairs.com, website: www.water-middle-east.com

7 – 10 OKTOBER 2003
WATERTECH MALAYSIA/ENVIROTEC
Locatie: Malaysia International Exhibition & Convention Centre (MIECC), The Mines Resort City, Kuala Lumpur, Malaysia
Meer informatie: HQLink Pte Ltd., tel. +65–65343588, e-mail: hqlink@singnet.com, website: www.hqlink.com of www.psm2003.com

22 – 25 OKTOBER 2003
WATERTEC CHINA 2003/ENVIROTEC/ PSC 2003
The 5th staging of the leading inter-national exhibition on rotating equipment;
fluid, gas & air-handling systems; fluid power; chemical processing; water & wastewater treatment; control systems & instrumentation and environmental management technology.
Locatie: INTEX, Shanghai, People's Republic of China
Meer informatie: HQLink Pte Ltd., Ms Lau Ping Ping, tel. +65–65343588, e-mail: pingping@hqlink.com, website: www.hqlink.com of www.psc2003.com

28 – 30 OKTOBER 2003
WATERTEC VIETNAM 2003/ENVIROTEC
Ho Chi Minh City International Exhibition & Convention Centre (HIECC), Ho Chi Minh City, Vietman
Meer informatie: HQLink Pte Ltd., tel. +65–65343588, e-mail: hqlink@singnet.com, website: www.hqlink.com of www.psv2003.com

4 – 6 NOVEMBER 2003
INTERNATIONAL WATER FORUM AQUA UKRAINE-2003
Company presentations and seminars of up-to-date technologies and equipment for potable and wastewater treatment, water supply and sewage are available in the frame of the fair program.
Locatie: Kiev, Oekraïne
Meer informatie: International Exhibition Centre, tel./fax: +380-44-201 1166, 201 1168, e-mail: iec@iec-expo.com.ua, website: www.iec-expo.com.ua of www.aquaexpo.org.ua

11 - 13 NOVEMBER 2003
IWEX 2003
The international utility event for water & waste water management
11 & 12 November: the 4th Ultrapure Water Europe conference (*www.ultrapurewater.com*)
Locatie: NEC, Birmingham
Meer informatie: www.iwex.co.uk

11 – 14 NOVEMBER 2003
SATIS 2003
5th International Congress & Exhibition Solar, Wind energy, Water & Environ-ment
Locatie: Hilton Trinidad and Conference Centre, Port of Spain, Trinidad
Meer informatie: InterExpo NV (Curaçao), Peter Oerlemans, tel.: +599-9-868 0196 of 6608 520, e-mail: peter@interexpo.biz website: www.interexpo.biz

25 – 28 NOVEMBER 2003
AQUA 2003
The first Exhibition Conference on Technologies for Water Treatment and Distribution
Locatie: Milan Trade Fair, Italië
Meer informatie: Assoexpo, e-mail: assoexpo@assoexpo.com, website: www.assoexpo.com/aqua of www.expoaqua.it

2 – 5 DECEMBER 2003
POLLUTEC 2003

19e editie van een van de grootste milieuvakbeurzen in Europa
Locatie: Expositiecomplex Paris-Nord Villepinte, Frankrijk
Meer informatie: Promosalons Neder-land (Amsterdam), tel.: 020 – 462 00 20, e-mail: info@promosalons.nl, website: www.promosalons.nl of www.pollutec.com

17 – 20 FEBRUARI 2004
SMAGUA 2004
16th International Water Exhibition + 6th Environment Exhibition
Locatie: Zaragoza, Spanje
Meer informatie: tel.: +34-976 764 700, e-mail: info@feriazaragoza.com, website: www.smagua.com

10 – 13 MAART 2004
WATER CHINA 2004
The largest Chinese trade fair for water industry, Guangzhou/PR China
Since the launch of Water China in 2000 it has become the most important industry platform between insiders from home and abroad. It is divided into "5th International Water, Wastewater & Water Treatment Trade Show" and "4th International Pump, Valve & Pipe Trade Show". More than 260 exhibitors from 16 nations and 12,000 trade visitors had joined Water China 2003. For 2004 the organizers expect more than 300 exhibitors. A European Pavilion will be dedicated to companies, associations, chambers and trade press from Europe.
Meer informatie: MEREBO Messe Marketing (Hamburg), Frank Bode, tel: +49-40-6087 6926, fax: +49-40-6087 6927, e-mail info@merebo.com, website: www.waterchina.merebo.com

25 – 27 MEI 2004
WATER & WASTEWATER EUROPE
Water and Wastewater Europe is the exhibition and conference totally dedicated to European water issues, announces a date change and joint partnership with Power-Gen Europe
Locatie: Fira de Barcelona, Barcelona, Spanje
Meer informatie: Christine Chapman, tel. +44–1992 656 665, e-mail: cchapman@pennwell.com, website: www.wweurope.com

6 – 9 JULI 2004
PSA 2004
Asia's largest international exhibition on rotating equipment; fluid, air & gas handling systems; water & environ-mental management technology; control systems & instrumentation,
fluid power and power transmission technology.
Locatie: Singapore Expo, Singapore
Meer informatie: HQLink Pte Ltd., tel. +65–65343588, e-mail: hqlink@singnet.com, website: www.hqlink.com

6. BESCHIKBAAR OP HET SECRETARIAAT

NCC NIEUWSBRIEF
19e jaargang, nummer 2, september 2003 van het Nederlands Corrosie Centrum.

CTB-TOELICHTING
Informatiebulletin van het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) 'Toelichting' nr. 39 van juli 2003.

RAPPORT 'EIGEN WINNINGEN LEIDINGWATER' – VROM-INSPECTIE
Eigen winningen zijn installaties waarbij water in eigen beheer wordt gewonen en als leidingwater wordt geleverd aan derden. De Waterleidingwet verplicht eigenaren van eigen winningen tot het opstellen en uitvoeren van een meet-programma om de kwaliteit van het aan derden geleverd water te bewaken. Hiermee wordt beoogd dat leidingwater, ongeacht de herkomst (waterleiding-bedrijf of eigen winning), altijd aantoon-baar van goede kwaliteit is. De VROM-Inspectie is aangewezen als toezicht-houder in het kader van de Waterleiding-wet en heeft in 2002 een handhavings-project uitgevoerd met als doel het inventariseren van de eigen winningen in Nederland en de handhaving van de Waterleidingwet ten aanzien van deze doelgroep. Hierbij is

onderzoek gedaan naar de kwaliteitsborging van het geleverde drinkwater en naar de risico's voor de groei van Legionellabacteriën in het leidingwater. Het in dit rapport beschreven onderzoek bij 106 eigen winningen is uitgevoerd in de periode maart – december 2002.

JAARRAPPORTAGE 2002 – VROM-INSPECTIE

De VROM-Inspectie is op 1 januari 2002 van start gegaan binnen het Ministerie van VROM. Uit deze eerste Jaarrappor-tage blijkt dat er veel is bereikt, maar dat er ook nog veel te doen is in het werkveld van de Inspectie: bouwen, milieu, ruimtelijke ordening en wonen. Als nieuwe organisatie heeft de VROM-Inspectie een breed werkveld waarin veel resultaten te bereiken zijn: de onderwerpen waarvoor zij staan, hebben breed maatschappelijke en politieke aandacht.

VNCI

De onderstaande stukken zijn de afgelopen maanden van de VNCI ontvangen:

- Subsidies: MEP subsidie voor de productie in Nederland van elektriciteit opgewekt via warmtekrachtkoppeling (WKK) sinds 1 juli 2003 mogelijk. Kenmerk: B-03-0039 d.d. 08-07-2003;
- Subsidies: 3e aanvraagperiode (8 juli – 10 november 2003) subsidieregeling voor technologische samenwerking 2003, BTS 2003 – III. Kenmerk: BB-03-0040 d.d. 09-07-2003;
- Milieu: lucht. Minimalisatieplicht/de mogelijke gevolgen van de RIVM ZEZ-stoffenlijst in de NeR; Kenmerk: BB-03-0041 d.d. 23-07-2003;
- Juridische zaken, mediation: hoe wordt een conflict opgelost zonder dat ik mijn klant/relatie kwijtraak? Workshop 4e kwartaal 2003. Kenmerk: BB-03-0042 d.d. 24-07-2003;
- Handels- en industriepolitiek: jaarlijkse evaluatie van de wijze waarop China het WTO-verdrag implementeert. Kenmerk: BB-03-0045 d.d. 01-09-2003;
- Energiebeleid: mogelijkheid tot deel-name aan Progine E (Project Gezamen-lijke Inkoop Elektriciteit). Kenmerk: BB-03-0046 d.d. 08-09-2003;
- Vervoer gevaarlijke stoffen: publicatie 2 brochures voor standaardisatie van apparatuur voor het wegvervoer en spoorketelvervoer. Kenmerk: BB-03-0047 d.d. 10-09-2003;
- Collectieve Bedrijfsrisicoverzekering VNCI, bereidheid tot meewerken aan haalbaarheidsonderzoek. Kenmerk: BB-03-0048 d.d. 10-09-2003;
- Veiligheid en gezondheid: stoffen-beleid. De Europese commissie heeft de 26e wijziging van de Verbods-richtlijn gepubliceerd (nonylfenol/ nonylfenolethoxylaat en Chroom VI houdend cement). De richtlijn moet uiterlijk 17 januari 2005 zijn geïmplementeerd. Kenmerk: B-03-0049 d.d. 17-09-2003.

Meer informatie: van alle boven-vermelde stukken is een kopie verkrijg-baar op het secretariaat van Aqua Nederland, tel.: 079 – 353 12 03, fax: 079 – 353 13 65, e-mail: cbo@fme.nl
of aquaned@fme.nl

AQUA NEDERLAND OVERZICHT DEELNEMERS WERKGROEPEN

Werkgroepen ⇒ **Bedrijven ⇓**	**Milieu**	**Biociden)***	**Zwembadwater**	**Legionella**	**PR**	**Opleidingen**	**Waterkwal. eisen**	**Bestuur**	**Hergebruik Water**
Akzo	X	X	X						
Alldos			X		X				
Altena Cleaning B.V.		X							
Aqua Business Comm.					X				
Aquacare Europe		X			X				
Aquador				X					
Ashland Nederland		X		X					
Berson UV-techniek				X					X
BioLab	X	X							
Christ (Wg coörd.)	(X)		X	(X)	(X)	(X)	(X)	X	X
DHV Water				X				X	X
Duijvelaar Pompen				X					
Eurobrom/Broomchemie	X	X							
GE Betz	X	X		X			X	X	
Grontmij						X			
Hatenboer-Water					X				X
Hellebrekers			X	X					X
Holland Novochem B.V.	X	X							
HydroScope				X			X		
Interecoline/Anodix			X						
Kalsbeek		X		X			X		
Lubron Waterbeh.		X		X	X			X	
Norit Water Solutions								X	X
Omegam-Water			X	X		X			
ONDEO Nalco	X	X		X				X	
ProMinent Verder			X						X
Pro Water			X						
Van Remmen			X	X				X	X
Rohm & Haas	X	X							
Rossmark Waterbeh.					X			X	
Royal Haskoning	X				X				X
Tauw	X								
TNO-MEP	X		X						X
TWMS				X					X
Wedeco									X
Zenon					X				X

)* Deze Aqua Nederland-leden betalen een bijdrage voor hun vertegenwoordiging in het Platform Biociden van VNO-NCW

cb/24 september 2003